

## صور تجلسه کمیسیون معین مورخه ۱۳۸۲/۵/۱۴

جلسه کمیسیون معین شورای عالی نقشه برداری کشور در ساعت ۱۴ روز سه شنبه مورخه ۸۲/۵/۱۴ با شرکت اکثریت اعضا (لیست پیوست) به منظور :

بررسی برنامه بخش نقشه برداری در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور در اطاق جلسات سازمان نقشه برداری تشکیل گردید .

در ابتدای جلسه آقای دکتر مدد فرمودند ستاد برنامه از حدود ۱۵ وزیر تشکیل شده است و کمیته‌هایی زیر پوشش ستاد برنامه فعالیت می نمایند هم اکنون سازمان نقشه برداری کشور در کمیته مشترک " تدوین سیاستهای آمایش و توازن و تعادل منطقه‌ای " عضویت دارد. براساس پیشنهادات تهیه شده در جلسه قبل سه پیشنهاد به صورت ذیل تهیه شده است که در صورت تائید جلسه جهت درج در " محورهای اساسی، هدف‌ها و سیاست‌های ملی الزامات و راهبردها " ارسال می‌گردد.

- صفحه ۲۲ محور ۲-۳ توسعه مبتنی بر دانایی - برنامه ریزی و تصمیم گیری بر پایه اطلاعات مبنایی و مکانی

- صفحه ۳۱ محور ۱۱-۳ امنیت و توسعه قضایی - تسریع در ایجاد نظام مکانیزه مالکیت

- صفحه ۳۳ محور ۱۲-۳ تعادل و توازن منطقه‌ای کشور براساس موازین آمایش سرزمین - بهره‌گیری از اطلاعات مکانی به هنگام در آمایش سرزمین و تنظیم اسناد ملی توسعه

پس از بحث و بررسی بندهای مذکور مورد تائید جلسه قرار گرفت تا جهت درج در زیر مجموعه محورهای مورد اشاره پیشنهاد گردد:

سپس در راستای تامین امنیت ملی قرار شد در صفحه ۲۷ زیرمجموعه محور ۳-۶ امنیت ملی با اقدام سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح بند ذیل اضافه شود.

- تسریع در ایجاد پایگاه مکانیزه مرزی  
در ادامه جلسه عبارت :

- "توسعه مداوم زیرساختارهای اطلاعات مکانی به منظور ایجاد سیستم اطلاعات مکانی" به عنوان یکی از بندهای زیرمجموعه "محورهای اصلی تهیه و تولید اطلاعات مکانی" و یا درج به عنوان زیرمجموعه محورهای سیاستها، الزامات و راهبردها مورد اظهار نظر قرار گرفت که پس از بحث‌های زیاد قرار شد ابتدا در مورد تعیین و تبیین گستره زیرساختارهای اطلاعات مکانی (Spatial Data infrastructure) جلسه‌ای با شرکت اعضاء جلسه و کارشناسان ذیربط برگزار شود تا در جلسه بعد در مورد پیشنهاد مذکور تصمیم گیری شود.  
جلسه در ساعت ۱۵ : ۱۶ به پایان رسید.

## شورای عالی نقشه برداری کشور

لیست شرکت کنندگان در کمیسیون معین کشور مورخ ۸۲/۵/۱۴

| ردیف | نام و شهرت شرکت کننده         | نماینده                                                       |
|------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| ۱    | آقای دکتر محمد مدد            | سازمان نقشه برداری کشور                                       |
| ۲    | آقای مهندس محمد سرپولکی       | سازمان نقشه برداری کشور                                       |
| ۳    | آقای مهندس جعفر پویان         | جامعه مدنی و بخش خصوصی نقشه برداری                            |
| ۴    | آقای مهندس حسین رضانیا        | وزارت نفت - نقشه برداری مدیریت اکتشاف                         |
| ۵    | آقای مهندس موسی کریم فر       | سازمان ثبت اسناد و املاک کشور                                 |
| ۶    | آقای دکتر بهمن مقرب نیا       | دانشگاه تهران و جامعه نقشه برداری                             |
| ۷    | آقای دکتر علی اصغر آل شیخ     | مرکز سنجش از دور ایران (وزارت پست و تلگراف و تلفن)            |
| ۸    | آقای مهندس عباسعلی صالح آبادی | سازمان جغرافیایی و نیروهای مسلح                               |
| ۹    | آقای مهندس احمدطالب زاده      | مرکز سنجش از دور ایران (وزارت پست و تلگراف و تلفن)            |
| ۱۰   | آقای دکتر محمود ذوالفقاری     | دانشگاه امیرکبیر و دانشگاه تهران                              |
| ۱۱   | آقای مهندس رضا راعی           | وزارت نیرو                                                    |
| ۱۲   | خانم سیمین مهدی زاده تهرانی   | وزارت صنایع و معادن و سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور |
| ۱۳   | آقای دکتر محمدرضا سراجیان     | مرکز سنجش از دور ایران (وزارت پست و تلگراف و تلفن)            |
| ۱۴   | آقای مهندس علی اکبر امیری     | سازمان نقشه برداری کشور                                       |

## زیرساختار داده‌های مکانی

### مقدمه

یکی از عوامل موثر در اتخاذ تصمیمات صحیح و بهینه، دسترسی به داده‌های مناسب در خصوص موضوع مورد نظر است. بسیاری از این تصمیمات به نحوی به عنصر مکان و موقعیت وابسته هستند، بنابراین، داده‌های مکانی نقش مهمی را در این زمینه ایفا می‌کنند. با توجه به هزینه بالای تولید این نوع داده‌ها و زمان‌بر بودن این فرآیند، می‌بایست داده‌های مکانی را نوعی ثروت ملی تلقی کرده و آن را بطور مناسب مدیریت نمود. به منظور سیاست‌گذاری و مدیریت بهینه این مقوله، لازم است که مفهومی بنام زیرساختار داده‌های مکانی در کشور شکل گیرد.

### تعریف زیرساختار داده‌های مکانی

زیرساختار داده‌های مکانی مجموعه‌ای است از فن‌آوری‌ها، سیاست‌ها و توافقات سازمانی که تولید و دسترسی به داده‌های مکانی را تسهیل می‌نماید (مرجع: *SDI Cookbook*). زیرساختار داده‌های مکانی، بستری را برای جستجو، ارزیابی و بکارگیری داده‌های مکانی توسط کاربران و تولید کنندگان در سطوح مختلف بخش‌های دولتی، خصوصی، دانشگاهی و همچنین عموم مردم، بوجود می‌آورد.

### هدف از ایجاد زیرساختار داده‌های مکانی

- جلوگیری از دوباره‌کاری و در نتیجه پیش‌گیری از اتلاف بودجه و زمان
- تشویق ارگان‌های مختلف به سهیم شدن در هزینه‌های تولید و نگهداری داده‌ها
- تسهیل تبادل اطلاعات بین بخش‌های مختلف
- استفاده مکرر و چند منظوره از داده‌های تولید شده

### ارکان زیرساختار داده‌های مکانی

#### ۱- لایه‌های اطلاعاتی پایه

لایه‌های اطلاعاتی مختلف با موضوع، پوشش و کیفیت مشخص، می‌توانند مبنای مشترک و مناسبی برای انواع تصمیم‌گیری‌ها و کاربری‌ها باشند. لایه‌های اطلاعاتی پایه در حکم چارچوبی عمل می‌کنند که سایر لایه‌های موضوعی به آن منتسب می‌گردند. به عنوان مثال می‌توان لایه‌های پایه زیر را نام برد:

- محدوده املاک
- شبکه حمل و نقل
- عوارض آبی
- شبکه نقاط کنترل
- ارتفاعات
- تقسیمات کشوری

## ۲- استانداردها

رعایت کردن استانداردهای تولید، باعث می‌شود که داده‌های مکانی تولید شده بیشترین مخاطب را داشته و پاسخگوی فصل مشترک نیازهای کاربران باشد. همچنین، ایجاد سیستم‌های اطلاعات مکانی بر اساس استانداردها، امکان تبادل اطلاعات و عملکرد متقابل بین سیستم‌ها را فراهم می‌سازد.

## ۳- قوانین، مقررات و توافقات سازمانی

نظام‌مند شدن فعالیت‌ها مستلزم داشتن قوانینی است که حدود و وظائف و نحوه ارتباط بین بخش‌های مختلف را مشخص می‌نماید. طبیعی است که وقتی حقوق طرفین، یعنی تولید کننده و کاربر، تعریف شده باشد، تولید و بکارگیری داده‌های مکانی و انواع محصولات ارزش افزوده، رشد فزاینده‌ای خواهد داشت. همچنین، توافقات سازمانی می‌تواند نقش موثری در ایفای سهم هر کدام از بخش‌ها در تحقق اهداف مشترک داشته باشد.

## ۴- مرکز هماهنگی داده‌های مکانی

مرکز هماهنگی داده‌های مکانی، شبکه‌ای است الکترونیکی، بین مدیران، تولید کنندگان و کاربران که امکان جستجو و ارزیابی داده‌های مکانی را جهت آنان فراهم آورده و هماهنگی‌های لازم در خصوص داده‌های مکانی را موجب می‌گردد.

## ۵- متادیتا

متادیتا به منزله شناسنامه مجموعه داده‌ها است و مشخصات لازم برای ارزیابی آنها را در اختیار کاربر قرار می‌دهد. این مشخصات شامل مطالبی از قبیل: تاریخ تولید، سطح مبنا، سیستم مختصات، محتوا و کیفیت، داده‌ها می‌گردد. متادیتا از عناصر اصلی مورد نیاز مرکز هماهنگی است زیرا بدون آن امکان جستجو و ارزیابی داده‌ها وجود نخواهد داشت.

## ۶- کاربری‌ها

داده‌های پایه می‌بایست قادر باشند که بیشترین کاربری‌ها را پاسخگو باشند. از جمله کاربری‌های مختلف می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ثبت املاک
- حوادث غیر مترقبه
- حمل و نقل
- مدیریت منابع طبیعی
- دفاع ملی
- مخابرات